

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Havlíčkův Brod 18.4.2011
čj. SRS 031526/2011

Oblastní odbor SRS
Smetanovo nám. 279
580 01 Havlíčkův Brod

Zpráva č. 3 oblastního odboru HAVLÍČKŮV BROD o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 4.4.–17.4.2011

1. Počasí

Sledované období lze rozdělit do dvou zcela rozdílných etap. První týden byl charakterizován teplým a suchým počasím, kdy denní teploty dosahovaly příjemných 15°C a výjimečně i více. Noční teploty při zemi však ještě klesaly pod nulu. V okrese Ústí nad Orlicí zaznamenali dokonce 10.4. –8,8°C a došlo zde i k poškození některých porostů. V následujícím týdnu se výrazně změnil charakter počasí. S citelným poklesem denních teplot přišly i tolik očekávané a potřebné srážky. Jejich intenzita však byla velmi rozdílná. V jižní části oblasti bylo naměřeno více než 20 mm, ale směrem na sever srážek ubývalo a jejich úhrn se pohyboval maximálně mezi 5 až 10 mm. Ve vyšších oblastech byly tyto srážky sněhové.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

I přes výrazný nedostatek vláhy vykazuje většina porostů dobrý stav. Regenerace porostů ozimých řepok a obilovin byla podpořena hnojením a případnou aplikací morforegulátorů. Vzcházejí jarní obiloviny a probíhá jejich ošetření proti plevelům. Ve fázi vzcházení jsou i plochy oseté mákem. Vzcházejí i časně zaseté plochy cukrovky a některé již byly ošetřeny proti maloclepci čárkovanému. Výsadba brambor v ranobramborářské oblasti již byla ukončena a nyní probíhá v hlavní produkční oblasti. Bylo zahájeno setí kukuřic.

OBILNINY

Pokračuje zlepšování stavu porostů ozimých obilovin. Díky ideálnímu průběhu počasí v době odnožování je většina porostů dobře zapojená. Z většiny okresů jsou hlášeny slabé požerky od kohoutků (Oulema sp.). Vážným problémem zůstává v některých oblastech (Pardubice, Hradec Králové) výrazný nedostatek vláhy. Hlášeny jsou první výskyty listových chorob. Převážná většina ploch osetých jarními obilovinami vzešla. Jejich aktuální zdravotní stav je dobrý a nevyžaduje chemickou ochranu. Přetrvávají slabé až střední výskyty hraboše polního (Microtus arvalis) především na okrajích pozemků.

Pozorování hrabošů se provádí v porostech ozimů o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

Ošetření na jaře se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 užívaných východů z nor na 1 ha.

PŠENICE OZIMÁ (RF 25–29 BBCH)

Stav porostů plně odpovídá vývojové fázi. Došlo k výraznému nárůstu výskytu **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)**. Je hlášen slabý (ojediněle střední) výskyt ze všech okresů a byly zaznamenány prvé případy ošetření proti němu.

Střední až silný výskyt **růžové sněžné plísňovitosti obilnin (*Monographella nivalis*)** byl zjištěn v porostech v okrese Náchod /k.ú. Velké Petrovice a Maršov/.

V okrese Ústí nad Orlicí bylo dále pozorováno slabé napadení porostů **tečkovanou listovou skvrnitostí pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)**.

V souvislosti s oteplováním došlo k očekávanému výskytu prvních dospělců kohoutka černého i modrého. Listové plochy poškozené požerky byly hlášeny téměř ze všech okresů.

JEČMEN OZIMÝ (RF 25–29 BBCH)

Stejně jako u pšenice ozimé bylo zjištěno slabé napadení porostů **padlím ječmene (*Blumeria graminis*)** ale zatím nebylo třeba provést ošetření.

V okresech Jičín /lokalita Radim/ a Ústí nad Orlicí /lokalita Řepníky/ byly zaznamenány slabé výskyty **spály ječmene (*Rhychosporium secalis*)**.

V Nahořanech na Náchodsku zjištěno slabé napadení porostu **sít'ovitou a okrouhlou skvrnitostí ječmene (*Pyrenophora teres*)**.

OLEJNINY

Ve sledovaném období došlo u porostů řepok ozimých k výraznému kvalitativnímu i kvantitativnímu rozvoji. Okres Náchod hlásí snad již poslední zaorávky v rozsahu celkem 45 ha v lokalitách Svídnice a Kostelecká Lhota. Po zjištění náletu **krytonosce čtyřzubého (*Ceutorhynchus quadridens*) a krytonosce řepkového (*Ceutorhynchus napi*)** bylo provedeno ošetření proti těmto škůdcům a poté zřejmě i vlivem velmi chladného počasí jejich nálet téměř ustal. V týdnu od 4.4. do 11.4. byly hlášeny první výskyty **blýskáčka řepkového (*Meligethes aeneus*)** se stoupající intenzitou náletu. Tento trend však v důsledku předchozího ošetření proti krytonoscům a náhlého ochlazení ustal. Novou vlnu náletu lze očekávat v nejbližších dnech se stoupající intenzitou. Dle aktuálního stavu porostů a předpovědi počasí dojde zřejmě k aplikaci dalších insekticidů. V souvislosti s tím je třeba mít na zřeteli ustanovení § 51 odst. 1 písm. a zákona 326/2004 o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů a § 3 a 4 vyhlášky 327/2004 o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin.

ŘEPKA OZIMÁ (RF 35–53 BBCH)

Mimo výše uvedených škůdců byl hlášen z okresu Pardubice výskyt larev **dřepčika olejkového (*Psylliodes chrysocephala*)** a to v lokalitě Škudly.

Bylo pozorováno silné zaplevelení pozemku o výměře cca 10 ha v kú Nahořany především heřmánky (*Matricaria*), violkou rolní (*Viola arvensis*) a kokoškou pastuší tobolkou (*Capsella bursa-pastoris*). S podobnou skladbou plevelů s různou intenzitou zaplevelení se lze setkat na více místech sledované oblasti především na okrajích pozemků.

V okrese Ústí nad Orlicí došlo k výraznému poškození porostu řepky ozimé přízemním mrazem v kú Slatina. Důsledky nízkých teplot se projeví i v jiných lokalitách oblasti. Poškození porostů bylo zjištěno v podstatně mešní míře.

Přetrvává lokálně střední až silný výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** především na okrajích pozemků.

Pozorování hrabošů se provádí v porostech ozimů o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

Ošetření na jaře se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 užívaných východů z nor na 1 ha.

OKOPANINY

CUKROVKA (RF 03-09)

V okrese Pardubice zjištěny první všeobecně slabé požerky od **dřepčíků** rodu **Chaetocnema**.

OVOCNÉ DŘEVINY

JABLONĚ (RF 03)

Z okresu Náchod lokalita Synkov hlášeno líhnutí **svilušky ovocné (Panonychus ulmi)**.

OKRASNÉ ROSTLINY

V lokalitě Holice na Pardubicku došlo k silnému poškození matečnic Pelargonium grandiflorum mrazem a na rostlinách Pelargonium zonale byl zjištěn slabý výskyt **rzi (Puccinia pelargonii – zonalis)**. Na maceškách v kú Dubňany bylo detekováno silné napadení rostlin **ramuláriovou skvrnitostí listů (Ramularia sp.)**.

OKRASNÉ DŘEVINY

Dne 14.4. byl v lokalitě Pardubice – Vinice pozorován první nálet dospělců klíněnky jírovcové (*Cameraria ohridella*) a to na jírovci maďalu. Ve stejný den byl na katalpě zjištěn střední výskyt **štítenky katalpové (Pseudauleacaspis pentagona)** – náměstí Holice.

Za oblastní odbor zpracoval: Ing. Jiří Jůzl